

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 7Csp/81/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8218201962
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Krochtová
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2020:8218201962.6

Rozhodnutie

Okresný súd Bardejov sudkyňou JUDr. Katarínou Krochtovou v spore žalobkyne: Q. X., K.. XX.XX.XXXX, O. Z. XXX/XXX, XXX XX Z., zast. JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanej: V., W..Y..R., V. XX, XXX XX O., H.: XX XXX XXX, o primerané finančné zadosťučinenie, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni sumu 280,00 Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

III. Žalobkyňa m á proti žalovanej n á r o k na náhradu trov konania v plnom rozsahu z prisúdenej sumy, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa podala dňa 17.09.2018 na tunajší súd žalobu proti žalovanej, ktorou sa domáhala zaplata sumy 422,00 Eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia a nároku na náhradu trov konania.

2. V žalobe dôvodila tým, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 3C/53/2016 o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky bola ako spotrebiteľka úspešná. Súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 14.04.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/172/2016 zo dňa 27.02.2017. Podľa žalobkyne súd v rozsudku okrem iného konštatoval, že časť zmluvy o úvere, a to v rozsahu zmluvnej podmienky vyjadrenej v bode 10 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, na základe ktorej žalobkyňa mala zaplatiť okrem istiny úveru poplatok vo výške 968,00 Eur, je neplatná, v dôsledku čoho žalobkyni povinnosť zaplatiť poplatok nevznikla, lebo v tejto časti je zmluva od počiatku (ex tunc) neplatná. Žalobkyňou zaplatená časť poplatku vo výške 422,00 Eur je tak na strane žalovaného bezdôvodným obohatením. Poukazujúc na tretiu vetu § 3 ods. 5 a § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) si žalobkyňa voči žalovanej uplatňuje v tomto konaní primerané finančné zadosťučinenie, ktoré má podľa nej sankčnú, odradzujúcu a relutárnu funkciu. Keďže v pôvodnom konaní sa musela žalobkyňa brániť, za porušenie svojich spotrebiteľských práv požaduje finančné zadosťučinenie vo výške 422,00 Eur.

3. Žalovaná sa k žalobe vyjadrila v podaní doručenom súdu dňa 05.11.2018, v ktorom navrhla, aby súd žalobu zamietol. Podľa názoru žalovanej zákon o ochrane spotrebiteľa síce priznáva právo domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia, ale tento inštitút prichádza do úvahy len v prípadoch, ak porušenie práva nemožno napraviť inak. Žalovaná tiež poukázala na to, že žalobkyni už raz bolo

priznané primerané finančné zadosťučinenie, ktoré má základ tak, ako je to v tomto prípade - v zmluve o úvere č. 800502266. Ide o rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 7Csp/32/2016 zo dňa 24.02.2017 v konaní o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. V tomto spore sa podľa žalovanej žalobkyňa opätovne domáha finančného zadosťučinenia v snahe neprimerane sa obohacovať. Podľa názoru žalovanej ide o zjavné zneužitie práva, ktoré nepožíva právnu ochranu. Takto by žalobkyňa mohla podávať ďalšie určovacie žaloby, na podklade ktorých by sa opätovne mohla domáhať priznania primeraného finančného zadosťučinenia, čo žalovaná považuje za zneužitie tohto inštitútu. V súvislosti s uplatňovaným nárokom žalobkyne poukázala žalovaná aj na výklad slova „primerane“, ktoré je podľa viacerých prameňov potrebné pokladať za „vhodne“. Žalovaná zastáva názor, že žalobkyni žiadna ujma nevznikla a že priznaním primeraného finančného zadosťučinenia by bola spôsobená hrubá nerovnováha medzi právami a povinnosťami spotrebiteľa a veriteľa. Tiež tvrdila, že primerané finančné zadosťučinenie nesmie byť prostriedkom na ospravedlnenie ľahostajnosti spotrebiteľa, ktorý vstupuje do vzťahu s dodávateľom bez toho, aby sa zaujímal o svoje povinnosti. Žalovaná sa domnieva, že žalobkyňa neodôvodnila priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 422,00 Eur. Podľa žalovanej by bolo priznanie primeraného finančného zadosťučinenia neadekvátne, keďže žalobkyňa sa mohla brániť už v počiatočnom kontraktčnom procese, ale napriek tomu tak neučinila a ostala ľahostajná.

4. Súd v danej veci rozhodol rozsudkom č. k. 7Csp/81/2018-80 zo dňa 29.04.2019, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni titulom primeraného finančného zadosťučinenia sumu 422,00 Eur a zároveň žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie žalovaná. V odvolaní zdôraznila, že priznanie primeraného finančného zadosťučinenia prichádza do úvahy len v prípadoch, ak porušenie práva nie je možné napraviť inak. Uviedla, že rešpektuje rozsudok tunajšieho súdu vo veci sp. zn. 3C/53/2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/172/2016 a dodala, že tieto rozhodnutia majú dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej a generálnej prevencie. Tiež uviedla, že primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Žalovaná žiadala, aby súd vzal do úvahy skutočnosť, že žalobkyňa v rámci kontraktčného procesu konala ľahostajne, keď svojím podpisom prehlásila, že súhlasí s obsahom zmluvy, ako aj všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru. Okrem toho žalovaná namietala aj výšku primeraného finančného zadosťučinenia, ktorú podľa jej názoru žalobkyňa nezdôvodnila. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nesmie podľa názoru žalovanej ospravedlňovať ľahostajnosť spotrebiteľa, nesmie slúžiť na duplicitné uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia, nesmie sledovať reparačnú funkciu tak, ako je to v prípade náhrady škody a tiež nesmie byť kompenzáciou pre žalobcu, ale má skôr potrestať dodávateľa za protiprávne konanie. Žalovaná vyslovila aj názor, že v danom prípade nebola naplnená ani preventívna funkcia, pretože vytýkané nedostatky žalovaná už niekoľko rokov nepoužíva v novovzniknutých zmluvách o spotrebiteľských úveroch. Žalovaná súčasne uviedla, že žalobkyni bolo priznané právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, a teda nie je čo kompenzovať. Žalovaná tiež poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu ČR vo veci sp. zn. 29Odo/652/2001 zo dňa 18.09.2002, podľa ktorého vo forme zadosťučinenia ako satisfakčného prostriedku nemožno brať zreteľ na prvky, ktoré majú materiálnu povahu, ako aj na rozsudok Najvyššieho súdu ČR vo veci sp. zn. 30Cdo/1747/2014, z ktorého vyplýva, že výška priznaného finančného zadosťučinenia by sa v obdobných prípadoch nemala líšiť, pričom významnejšia odchýlka by mala byť riadne a presvedčivo zdôvodnená. Tiež poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR vo veci sp. zn. 32Cdo/139/2008 zo dňa 29.04.2008, podľa ktorého nebezpečie vzniku ujmy musí byť reálne, nie vyšpekulované. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nezodpovedá podľa názoru žalovanej požiadavke všeobecnej spravodlivosti. Na základe toho navrhla, aby odvolací súd rozsudok tunajšieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovanej písomne nevyjadrila.

7. O odvolaní žalovanej rozhodol Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 17Co/100/2019-109 zo dňa 05.11.2019 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd konštatoval, že hoci súd prvej inštancie reflektoval na námietky žalovanej o tom, že podľa jej názoru žalobkyni už bolo raz priznané primerané finančné zadosťučinenie, a to v konaní sp. zn. 7Csp/32/2016, z obsahu spisu nevyplýva, aby sa súd prvej inštancie s týmto spisom oboznámil, spis nemal pripojený. Odvolací súd tiež vytkol, že výška priznaného finančného zadosťučinenia musí byť presvedčivo odôvodnená, pričom je potrebné

vychádzať zo závažnosti vzniknutej, resp. hroziacej ujmy, okolností na strane žalobkyne a žalovanej, ako aj okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva. Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia sa nemožno striktno držať ujmy, ktorá žalobkyni objektívne hrozila alebo ktorá jej vznikla. Finančné zadosťučinenie nemôže slúžiť na kompenzáciu majetkovej škody žalobkyne.

8. Súd nariadil pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo dňa 05.06.2020 a na ktorom bola prítomná žalobkyňa, ako aj jej právny zástupca. Žalovaná svoju neúčast' ospravedlnila a súhlasila, aby sa konalo v jej neprítomnosti.

9. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom žaloby, ako aj listinnými dôkazmi, ktoré sú obsahom spisu 7Csp/81/2018: žaloba, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/172/2016, rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 3C/53/2016 zo dňa 14.04.2016, vyjadrenie žalovaného zo dňa 02.11.2018, zápisnica o pojednávaní zo dňa 29.04.2019, rozsudok sp. zn. 7Csp/81/2018 zo dňa 29.04.2019, odvolanie žalovaného zo dňa 24.06.2019, uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/100/2019. Súd ďalej vykonal dokazovanie oboznámením s obsahom spisu tunajšieho súdu sp. zn.: 3C/53/2016 v rozsahu: žaloba doručená súdu dňa 17.02.2016, zmluva o úvere z 28.08.2012, rozsudok zo dňa 14.04.2016, opravné uznesenie z 13.07.2016, odvolanie, rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 7Co/172/2016-81 zo dňa 27.02.2017. Súd vykonal dokazovanie aj oboznámením sa s obsahom spisu tunajšieho súdu sp. zn. 7Csp/32/2016 v rozsahu: žaloba doručená súdu dňa 10.08.2016, vyjadrenie žalovaného zo dňa 14.09.2016, rozsudok pre zmeškanie žalovaného zo dňa 24.02.2017. Z vykonaného dokazovania vyvstala aj potreba oboznámiť sa s obsahom spisu tunajšieho súdu vo veci sp. zn. 6C/74/2014 v rozsahu: žaloba doručená súdu 07.05.2014, dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov zo dňa 28.08.2012, uznesenie o nariadení predbežného opatrenia zo dňa 09.05.2014, odvolanie žalovaného, uznesenie odvolacieho súdu sp. zn. 6Co/152/2014 zo dňa 31.07.2014, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co 382/2015 zo dňa 31.03.2016, rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 6C/74/2014 zo dňa 26.08.2015. Súd vykonal dokazovanie aj oboznámením sa s vyjadrením žalovanej, jej odvolaním voči rozsudku v danej veci zo dňa 29.04.2019, ústnym prednesom žalobkyne a jej právneho zástupcu.

10. Na pojednávaní dňa 29.04.2019 právny zástupca žalobkyne zotrval na podanej žalobe, tvrdil, že sú dané predpoklady pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, keďže žalobkyňa bola úspešná v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 3C/53/2016 v spojení s konaním na Krajskom súde v Prešove sp. zn. 7Co/172/2016. Poukázal na to, že žalovaná sa snažila na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatiť vo výške 422,00 Eur, a to na základe zmluvného vzťahu uzatvoreného medzi žalobkyňou a žalovanou aplikujúc zo strany žalovanej nekalosúťažné konanie a neprijateľné zmluvné podmienky. Na pojednávaní dňa 05.06.2020 právny zástupca žalobkyne uviedol, že po veľmi dôkladnom oboznámení sa súdu so súvisiacimi konaniami žalobkyne je zrejmé, že nie je pravdou tvrdenie žalovaného, že by si v tomto konaní žalobkyňa uplatňovala primerané finančné zadosťučinenie z toho istého porušenia spotrebiteľského práva, ako v konaní vedenom pod sp. zn.: 7Csp/32/2016, resp. konania súvisiaceho s týmto konaním, a to vedeného pod sp. zn. 6C/74/2014, keďže v tomto konaní sa prejednávalo len porušenie v podobe vymáhania zrážok zo mzdy z neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy. Právny zástupca ďalej tvrdil, že v tomto konaní je zo strany žalobkyne preukázané porušenie viacerých spotrebiteľských práv žalovanou, a to konkrétne absencia viacerých povinných náležitostí spotrebiteľskej úverovej zmluvy, prítomnosť neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá predstavovala 96,80 % istiny poskytnutého úveru a okrem toho aj bezdôvodné obohatenie žalovanou vo výške 422,00 Eur. Je dôvodné predpokladať, že pokiaľ by žalobkyňa žalobu v pôvodnom konaní nepodala, žalovaná by ďalej inkasovala bezdôvodné obohatenie, keďže poplatok, ktorý je neprijateľnou zmluvnou podmienkou bol dojednaný vo výške 968,00 Eur. Vyslovil názor, že tieto porušenia spotrebiteľských práv nielenže zakladajú nárok na primerané finančné zadosťučinenie, ale postačujú pre priznanie finančného zadosťučinenia v žiadanej výške, ktorá síce je rovnaká ako bezdôvodné obohatenie, ale s ohľadom na množstvo a na možnosť negatívnych dopadov porušení práv žalovanou, je zrejmé, že ide o primeranú sumu. Poukázal aj na rozhodovaciu prax súdov, podľa ktorej sa len za neprijateľnú zmluvnú podmienku priznáva minimálne suma 300,00 Eur. Vyjadril sa aj k praxi žalovanej, ktorá podľa jeho názoru vykonáva tieto nekalé obchodné praktiky vo veľkom množstve, a preto aj odradzujúca funkcia tohto inštitútu by mala žalovanú usmerniť v tom, aby sa naznačených praktík zdržala. Tiež dodal, že suma priznaná žalobkyni v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 3C/53/2016 vo výške 422,00 Eur jej bola vyplatená tak, že sumu 169,74 Eur jej žalovaná vyplatila a zvyšná suma bola vymožená v rámci exekučného konania vedeného súdnym exekútorom JUDr. Jaroslavom Strakom, Bratislava, pod sp.

zn.: 275EX/531/2019, 35EK 1091/2019, o čom predložil súdu dôkaz. Navrhol žalobe vyhovieť a priznať žalobkyni nárok na náhradu trov konania.

11. Žalobkyňa na pojednávaní dňa 29.04.2019 uviedla, že to nie je pre ňu príjemné takto chodiť po súdoch, ale čo má robiť, keď od nej pýtali viac. Pôžičku od žalovanej si vzali z dôvodu nepriaznivej finančnej situácie, pričom dlh z jednej pôžičky prekryvali vzatím ďalšej pôžičky. Tiež uviedla, že toho času je zamestnaná ako robotníčka vo firme Cimbalák, pričom jej mesačný príjem je 390,00 Eur. Na pojednávaní dňa 05.06.2020 doplnila, že ujma, titulom ktorej sa voči žalovanej domáha primeraného finančného zadosťučinenia spočíva aj v tom, že v čase, keď od nej žalovaná vymáhala pohľadávky, často krát volala do jej zamestnania na mzdové oddelenie, aby jej robili zrážky zo mzdy. Uviedla, že celá situácia bola pre ňu nepríjemná, hanbila sa pred svojím vedúcim, pretože tým sa dozvedel, že neplatí dlhy. Dohováral jej, aby si to dala do poriadku. Žalobkyňa tiež uviedla, že to pôsobilo zle na jej psychiku, bola z toho hotová, že jej vyvolávajú, a že nie je v jej silách to zaplatiť. Zle to znášali aj jej dnes už dospelé dcéry, ktorým musela vysvetľovať, že musí splácať dlhy a nemôže im prispieť na iné odôvodnené potreby. Žalobkyňa okrem toho uviedla, že telefonátov od žalovanej sa už bála, stále jej volali a aj keď niečo zaplatila, požadovali od nej ďalšie sumy, pričom to bol to taký začarovaný kruh, až vyhľadala právniku, ktorý jej s touto vecou pomohol. Vyslovila tiež názor, že verí, že z priznania primeraného finančného zadosťučinenia sa žalovaná poučí.

12. Z rozsudku tunajšieho súdu č. k. 3C/53/2016-50 zo dňa 14.04.2016 v spojení s opravným uznesením zo dňa 13.07.2016 vyplýva, že súd vo veci samej uložil žalovanej povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie v sume 422,00 Eur spolu s 8,05 % ročným úrokom z omeškania od 23.02.2016 do zaplataenia. V druhom výroku rozsudku určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky v zmluve o úvere č. 800502266 uzavretej medzi stranami sporu dňa 28.08.2012 uvedenej vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v bode 10, a to v časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Rozsudok v spojení s opravným uznesením bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/172/2016 zo dňa 27.02.2017.

13. Vo veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 7Csp/32/2016 sa žalobkyňa voči žalovanej domáhala priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 300,00 Eur s odôvodnením, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 6C/74/2014 bola úspešná pri uplatnení svojich práv, keď tunajší súd rozsudkom č. k. 6C/74/2014-117 zo dňa 26.08.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 21Co/382/2015-141 zo dňa 31.03.2016 určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, uzavretá medzi žalobkyňou a žalovanou dňa 28.08.2012, je neplatná. Vo veci sp. zn. 7Csp/32/2016 súd dňa 24.02.2017 rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalovaného, ktorým žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 300,00 Eur a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania. V danom prípade bolo žalobkyni priznané primerané finančné zadosťučinenie, ktorého sa domáhala v dôsledku úspešného uplatnenia spotrebiteľských práv v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/74/2014, ktoré malo základ v dohode o zrážkach zo mzdy a iných príjmov č. 800502266, uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou dňa 28.08.2012.

14. Podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

15. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne opierajúci sa o vyššie citované zákonné ustanovenie, ktoré upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov,

ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

16. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva „odradzujúci“). Inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. Sankcie za diskriminačné správanie musia byť „účinné, primerané a odradzujúce“ (k tomu pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/101/2017 zo dňa 7.12.2017).

17. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak to urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

18. Výška primeraného finančného zadosťučinenia nie je v zákone explicitne definovaná, ale je ponechaná na úvahu súdu, ktorý vyhodnocuje jej primeranosť s ohľadom na konkrétne okolnosti veci.

19. Žalobkyni súd priznal finančné zadosťučinenie v sume 280,00 Eur, ktorá predstavuje 2/3 nároku žalobkyne priznaného v konaní 3C/53/2016, v ktorom bola žalovanej uložená povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie v sume 422,00 Eur s príslušenstvom. V tomto spore (3C/53/2016) súd určil aj neprijateľnosť zmluvnej podmienky uvedenej vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v bode 10, a to v časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Niet pochyb o tom, že v spore vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 3C/53/2016 žalobkyňa úspešne uplatnila svoje práva, keď bola poskytnutá súdna ochrana jej nároku na vrátenie toho, čo zaplatila žalovanej na základe neplatného právneho úkonu. V naznačených súvislostiach je súd toho názoru, že priznanie finančného zadosťučinenia v sume 280,00 Eur je primerané vynaloženému úsiliu žalobkyne domôcť sa ochrany svojich spotrebiteľských práv v pôvodnom konaní. Okrem toho súd vzal na zreteľ aj ďalšie okolnosti na strane žalobkyne, ktorá trpela spôsobom vymáhania dlžnej sumy zo strany žalovanej, keď táto ju niekoľkonásobne kontaktovala prostredníctvom zamestnávateľa, čo jej spôsobovalo nepríjemnosti, keďže zamestnávateľ tým nadobudol vedomosť o jej nepriaznivej životnej situácii. Takýto spôsob vymáhania nárokov žalovanej voči spotrebiteľom, majúcich základ v spotrebiteľských zmluvách, sú súdu známe a v mnohých prípadoch majú charakter až šikanózneho správania, ktorému nezodpovedá korektný vzťah veriteľa a dlžníka. Súd nespochybňuje zistenie, že za situáciu, v ktorej sa žalobkyňa ocitla, nemôže niesť zodpovednosť žalovaná, ktorá s ňou uzavrela zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Totiž každý svojprávny subjekt musí niesť následky svojich konaní a musí za ne zodpovedať. Tu je však potrebné pristaviť sa pri podmienkach, za akých bola žalobkyňa zo strany žalovanej vystavená povinnosti splácať úver. Snahou žalovanej vo vzťahu k žalobkyni bolo profitovať z neprijateľných zmluvných podmienok, keď žalobkyňa bola vystavená neprimeraným nárokom žalovanej, čo sa odrazilo na jej psychike, rodinnom živote a v súvislosti s praktikami žalovanej pri vymáhaní dlžnej sumy aj v diskomforte v zamestnaní, čo žalobkyňa vnímala ako hanbu. Súd neprisvedčil argumentu žalovanej o tom, že žalobkyňa bola už pri uzatváraní zmluvného vzťahu s ňou ľahostajná, keďže žalovaná jej poskytla úver v dobrej viere, že sú jej známe všetky zmluvné podmienky, s ktorými sa mala možnosť pred podpisom zmluvy oboznámiť. Z tohto pohľadu bolo pre súd určujúce skôr zistenie, že slabšia strana sporu - spotrebiteľ uzatvorila viacero zmlúv o úvere (už ani nie je podstatné či s totožným dodávateľom alebo nie) v snahe preklenúť dlh z

jednej zmluvy úverom z ďalšej zmluvy. Je totiž nepochybné, že uzatváranie takýchto spotrebiteľských zmlúv je v rézii dodávateľov, keď spotrebiteľ aj za cenu neprijateľných zmluvných podmienok podstúpi diktát zo strany dodávateľa vo forme predpisanej zmluvy v snahe získať úver, ktorý je následne použitý na uspokojenie (v prevažnej väčšine prípadov) základných životných potrieb.

20. Súd sa na rozdiel od žalovanej nedomnieva, aby priznaná výška primeraného finančného zadosťučinenia plnila reparačnú funkciu. Súd v okolnostiach tohto prípadu vychádzal z ujmy žalobkyne, ktorá jej vznikla v nemajetkovej sfére a ktorá odrážala jej vnútorné prežívanie spojené s negatívnymi pocitmi a zážitkami. Podľa názoru súdu práve žalovaná svojím tvrdením o tom, že žalobkyňa už bola dostatočne uspokojená tým, že v konaní sp. zn. 3C/53/2016 jej bol priznaný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, popierala rozdiel medzi náhradou za ujmu v nemajetkovej sfére a ujmu vzniknutou v sfére majetkovej. S takouto rovnicou však súd zásadne súhlasiť nemôže.

21. Súd sa navyše ani nedomnieva, aby v prípade žalobkyne išlo o zjavné zneužitie práva, keďže žalobkyňa uplatnila svoje legitímne nároky, ktoré jej zákon priznáva.

22. Žalovaná namietala, že priznanie primeraného finančného zadosťučinenia prichádza do úvahy len v prípadoch, ak porušenie práv nemožno napraviť inak. Podľa názoru súdu v danom prípade nepostačuje, že žalobkyni bolo v konaní, ktoré tvorí podklad jej nároku v tomto konaní, priznané právo na vydanie bezdôvodného obohatenia. V danom prípade išlo o majetkové právo, zatiaľ čo v tomto prípade ide o primerané finančné zadosťučinenie za to, čo žalobkyňa musela podstúpiť. Okolnosti tohto prípadu svedčia jednoznačne pre záver o tom, že za úspech v konaní o ochranu spotrebiteľských práv patrí žalobkyni zadosťučinenie vyjadrené v peniazoch. Súd považuje za potrebné dodať, že pri opodstatnených nárokoch spotrebiteľov nestačí len strohé konštatovanie súdu o porušení práv vyslovením či už bezpoplatkovosti a bezúročnosti úveru alebo určením neprijateľnej zmluvnej podmienky, či uložením povinnosti žalovanému dodávateľovi vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, ale je potrebné tento proces zavŕšiť priznaním aj finančnej kompenzácie odrážajúcej ujmu, ktorú spotrebiteľ utrpel pri súdnej a inej konfrontácii s dodávateľom.

23. Okrem toho súd zohľadnil aj sankčnú funkciu, predovšetkým preventívnu zložku priznania finančného zadosťučinenia, aby dodávateľa odradil od obdobných konaní, ktoré by mohli v budúcnosti nastať. Tento cieľ uplatnením svojho nároku sledovala aj samotná žalobkyňa, ktorá na pojednávaní vyslovila, že žalovaná sa snáď z toho poučí. Súd totiž považuje za krajne neprijateľné, aby rozsah poskytnutého úveru spotrebiteľovi bol bez mála totožný s čiastkou, ktorú by mal spotrebiteľ dodávateľovi vrátiť popri sume zodpovedajúcej poskytnutému úveru. Tejto praktike dodávateľa (žalovanej) bola žalobkyňa nútená čeliť aj v pôvodnom súdnom konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 3C/53/2016, v ktorom bola úspešná.

24. Žalovaná tvrdila, že priznaním primeraného finančného zadosťučinenia nie je naplnená preventívna funkcia tohto inštitútu, keďže vytykané nedostatky už niekoľko rokov v zmluvách neuplatňuje. Obsolentnosť zmluvných dojednaní nie je v tomto ohľade významná tak, ako významná je ďalšia činnosť žalovanej, v ktorej súdy aj v súčasnej dobe zaznamenali neprijateľné zmluvné dojednania. Z tohto pohľadu sa preventívna funkcia tohto inštitútu javí aj v tomto prípade naplnená.

25. Podľa názoru súdu za zmienku stojí aj zistenie, že k uspokojeniu súdom priznaného nároku vo veci sp. zn. 3C/53/2016 v sume 422,00 Eur žalobkyňa nedospela dobrovoľným plnením žalovanej, keďže žalobkyňa bola nútená si zvyšok priznanej sumy vymôcť v rámci exekučného konania.

26. Podľa názoru súdu výška priznaného finančného zadosťučinenia je primeraná povahe a rozsahu porušenia práv žalobkyne, zodpovedá svojmu účelu, teda poskytnúť satisfakciu spotrebiteľovi a odradiť dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov, pričom vo vzťahu k žalobcovi - spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené a neprimerané obohacovanie sa, ani zneužitie práva. Na tomto mieste považuje súd za potrebné dodať, že ak žalovaná tvrdila, že žalobkyni už bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie v inom konaní vedenom na tunajšom súde z dôvodu úspechu v konaní o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy majúcej základ v totožnej zmluve o úvere č. 800502266, táto skutočnosť nemení nič na rozhodnutí súdu priznať žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie za úspešnú ochranu práv v konaní vedenom pod sp. zn. 3C/53/2016. Podľa zistení súdu sa žalobkyňa voči žalovanej domáhala priznania primeraného finančného zadosťučinenia aj v konaní vedenom pod sp.

zn. 7Csp/32/2016 z dôvodu úspešného uplatnenia práv v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/74/2014, v ktorom súd určil neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy. Je nepochybné, že oba nároky žalobkyne na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v tomto konaní, ako aj v konaní 7Csp/32/2016 majú základ v totožnom spotrebiteľskom zmluvnom vzťahu viažúcom sa k zmluve o úvere č. 800502266 zo dňa 28.08.2012. Predsa však ide o samostatné nároky vyplývajúce z úspešného uplatnenia práv, keď v danom prípade ide o nárok žalobkyne v súvislosti s vyslovením neprijateľnej zmluvnej podmienky a priznaním práva na vydanie bezdôvodného obohatenia a v konaní vedenom pod sp. zn. 7Csp/32/2016 išlo o nárok žalobkyne v súvislosti s úspešným uplatnením práva o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov. Súd zastáva názor, že každé úspešné uplatnenie alebo bránenie spotrebiteľského práva je spojené s nárokom na finančné zadosťučinenie.

27. Z rozhodovacej praxe všeobecných súdov musí byť žalovanej zrejmé, že spotrebiteľské zmluvy o úvere, na základe ktorých ako dodávateľ (veriteľ) poskytovala úvery rôznym spotrebiteľom vykazovali niekoľko nedostatkov spojených s neprijateľnosťou alebo neplatnosťou právneho úkonu alebo jeho časti. Prípadne vykazovali iné nedostatky. Každé takéto aj dielčie pochybenie dodávateľa v sebe nesie potenciál pre spotrebiteľa, aby sa v súdnom konaní domáhal ochrany svojich spotrebiteľských práv. Ak je takáto ochrana napokon úspešná, prináša pre spotrebiteľa nárok požadovať od dodávateľa primerané finančné zadosťučinenie. V tomto ohľade nie je teda určujúce, ak už bol spotrebiteľ úspešný pri ochrane svojho práva vyplývajúceho z konkrétneho zmluvného vzťahu a bolo mu v tomto smere priznané primerané finančné zadosťučinenie, aby sa nemohol domáhať priznania primeraného finančného zadosťučinenia za úspešné uplatňovanie alebo bránenie iného práva v inom konaní majúceho pôvod hoc aj v tom istom zmluvnom vzťahu.

28. Na základe uvedených skutočností súd dospel k záveru, že priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 280,00 Eur, teda vo výške 2/3 ujmy, ktorá by žalobkyni hrozila neuplatnením práv v konaní sp. zn. 3C/53/2016, je primerané závažnosti ujmy, ako aj okolnostiam na strane žalobkyne a žalovanej. Navyše priznanie finančného zadosťučinenia má v tomto prípade zmysel, pretože len takýmto postupom možno naplniť význam a účel funkcií, ktoré inštitút primeraného finančného zadosťučinenia v sebe implikuje.

29. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru úspechu vo veci. Žalobkyňa bola v konaní úspešná v základe nároku, keďže priznanie primeraného finančného zadosťučinenia závisí od úvahy súdu. Preto súd rozhodol, že žalobkyňa má voči žalovanej nárok na plnú náhradu trov konania z prisúdenej sumy. O výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie strana, v ktorej neprospech bol rozsudok vydaný (§ 359 C.s.p.). Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Bardejov. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v uvedenej lehote podané na príslušnom odvolacom súde (§ 362 ods. 1, 2 C.s.p.).

V odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) je treba uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.). Odvolanie len proti odôvodneniu rozsudku nie je prípustné (§ 358 C.s.p.).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 C.s.p.).

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti (§ 367 C.s.p.).

Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 369 C.s.p.).

Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 370 C.s.p.).

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť (§ 371 C.s.p.). V odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou (§ 372 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.